

at lægge Baand paa Jorden. Ja, det er ganske rigtigt; men det er, ligesom man vilde sige, at det er Indskrænkning i min personlige Frihed, naar jeg ikke har Lov til at gjøre mig til Slave. Selv om der her skulde være et eller andet Medlem, der havde Vist til at gjøre sig til Slave, er det ham ikke muligt at blive det; hans Frihed er i denne Henseende indskrænket, der er lagt Baand paa den. Min ærede Sidemand for Diebliffet (Bust) bemærkede det allerede sidst. Paa samme Maade gaar det med Friheden over Jorden; man sætter en Strænge for at lægge uafsløjelige Baand paa Jorden, og det gjør man netop i Interesse af Jordens Frihed. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds (Scharling) udtalte sig egentlig ikke principielt enten imod Afløsningen af en Bengeafgift eller, saavidt jeg forstod ham, imod en Afløsning af en Recognition. Med Hensyn til Recognitioner vil jeg indrømme, at Tilfældighederne udøve en saa stor Indflydelse, at der mangler tilstrækkelige Data, saa at det er umuligt eller meget vanskeligt at træffe saadanne Bestemmelser med Hensyn til dem, at man kan sige, at de vilde i hvert enkelt Tilfælde ramme det Rette. I denne Henseende er det mærkeligt at se, hvorledes det gaar med Eierfiske. Der kan være Gaarde, der kunne blive i et halvt Hundrebaar i de samme Hænder og saa gaa over til Børnene og ikke blive Gjenstand for Kjøb og Salg. Derimod er der andre Gaarde, som, naar de engang ere komne ud og blevne til, hvad jeg vil kalde Kjøbegaarde, gaa fra den ene Eier til den anden; der er et meget hyppigt Eierfiske med dem, og det vil derfor vistnok være overordentlig vanskeligt at træffe saadanne almindelige Bestemmelser for dem. Hvad nu Afløsning af Kornafgifter angaar, ja, da følger det af den almindelige Grundsatning, at, naar man ikke vil have, at de maa blive nasløselig eByrder paa Jorden, saa maa de ogsaa afløses. Man har ogsaa i andre Lovgivninger søgt at træffe almindelige Lovbestemmelser i saa Henseende saa betryggende, som det har været muligt. Det er muligt, at der kan være en Fordel ved, at de gaa over til Benge, men det kan ogsaa være, at det ikke er Tilfældet, Ingen kan egentlig forudsige det. Hvis Amerikas Udvikling skulde tiltage i en bestandig stærkere Grad, saa kan det vel

være, at Eierne af disse Kornafgifter ville være vel tjente med Afløsningen. Overfor de Private kan jeg ikke se Andet, end at man har søgt at give en fuldstændig Erstatning efter det foresliggende Lovforslag, og hvad Stiftelserne angaar, komme de jo i denne Henseende til at dele Skæbne med de Private. Hvis det virkelig skulde udøve en saadan Indflydelse paa Stiftelserne, at de ikke skulde blive istand til at fyldestgjøre deres Forpligtelser, ja, saa maatte Staten træde hjælpende til; den staar dem jo i denne Henseende nær. Seg kan ikke skjønne, at det skulde forhindre Gjennemførelsen af en saa stor, almindelig som rigtig anerkjendt Grundsatning. Meget hyppig er det jo Tilfældet, at der til Arvefæsteafgiften er knyttet andre Bestemmelser, som virke hæmmende paa Almenvellet. Naar det udtrykkelig er betinget, at en Arvefæster ikke har Ret til at udstykke, vil en Udstykning jo ikke kunne finde Sted uden Herligheds haverens Samtykke, og deri kan der virkelig ligge ikke smaa Hindringer for Befolkningens Læve. Det kan staa i en enkelt Mand's Haand paa en hel Egn saaledes at hindre Udstykning, Opførelse af nye Boliger og saa fremdeles. Jeg skal derfor villig indrømme, at i og for sig har selve Afgiften maasse i mange Tilfælde ikke nogen stor Betydning; men den til Afgiften knyttede Afhængighed kan saare ofte, ja i utallige Tilfælde faae en overmaade stor Betydning, navnlig naar det ligger i en enkelt Mand's Haand at kunne kaste den overskydende Befolkning over fra et Sogn til et andet, og Magten dertil kan ligge i en enkelt Mand's Haand. Hvad vil egentlig Følgen være af denne Bestemmelse? Den vil være, at disse Afgifter og Recognitioner forvandles til Prioriteter. Jeg havde troet, at, om ogsaa de andre Lovforslag ikke syntes at tiltale, kunde man dog være temmelig sikker paa, at dette vilde finde Tilslutning. Det gjør mig ondt, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgfreds fordrev denne Tanke hos mig.

Scharling: Det forekommer mig ikke, at der i de nu fra den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Monrad) fremkomne Argumenter for Lovforslaget var Noget, som kunde bevæge mig til at gaa ind paa en dybere Forhandling af de Principer, jeg før